

Āžmugura. Stāsta, ka pie Āžmuguras vakaros rādoties spoki. Izlecot no gravas spoki, līdzīgi āžiem ar ragiem, divām kājām, lēkājot un dzedot:

«Su — ka — tā, bu — ka — tā
Vilku spalva mugurā.»

Bērnībā baidījos iet uz Āžmuguru. Spokus gan netiku redzējis. Āžmugura atrodas Tukuma Zantes pag. (pie Gaiķiem), starp Aizgrejiem un Veclodīnu mājām.

1968, 2107. Jānis Dišlers Kuldīgas Gainos, 74 g. v.; pier. K. Banga 1964.

ALAS, GRAVAS, BEDRES

MĀRAS KAMBARI

Lielrendas pagastā pie Abavas atrodas tā sauktie Māras kambari. Viņi ir dziļa ala ar vairāk nodalijumiem. Kāda veca, sirma Lielrendas pagasta iedzīvotāja pastāstīja šo teiku, kā viņi dabūjuši savu tagadējo nosaukumu.

Senos laikos šinī alā esot dzīvojusi kāda vientule. Viņai bijis pašai sava ganāms pulks. Ľaudis baidījušies viņai tuvoties, jo esot turējuši par burvi. Naktīs iedzīvotāji esot dzirdējuši tūr arvienu tādu rūkoņu un šņākoņu. Tad tur esot sapulcējušies visi burvji, jodi un raganas un sarīko-

juši dzīres. Viņi visi tur tik ilgi līksmojušies, kamēr dziedājis pirmais gailis. No rīta atkal vientule ganījusi savus lopus un strādājusi kādu rokdarbu. Tā kādu nakti pārsteidzis visus šos dzīrniekus liels pērkonā negaiss. Viesi steigušies projām, bet vientule paslēpusies savā alā. Pērkonis arī nospēris visus viņas lopus. No tā laika vientule vairs nav rādījusies pasaulei, bet tikai Māras rītos, priekš saules lekta esot Abavas malā, pie šiem kambariem bijusi dzīrnama velešanās. Ľaudis stāsta, ka šai vientulei esot vārds bijis Māra, un pēc šī pērkonā negaisa viņa tikai savā vārdadienās rītā nākot mazgāt veļu. Pat tagad vēl daži iedzīvotāji apgalvo, ka klusā un jaukā Māras dienas rītā esot dzīrnama velešanās pie Māras kambariem.

861, 71. Jaunjelgavā pier. V. Jostsone 1929.

Pusceļā starp Sabili un Rendu atrodas Māras kambari. Agrāk Māras kambaru kalnā bijusi pils. Pilī dzīvojušas Māras, svētās meitas, kuras vakaros nākušas ārā dziedāt. Pils nogrimusi. Tur palikusi dziļa grava, kuru katru rītu nezināma būtnē tīru noslaucījusi. Gan cilvēki izvaktējušies, bet velti, — nav neviens nekā redzējis. Vienreiz aiziespēris pērkons, no kā atdalijušās alas, kuras vēl tagad sauc par Māras kambariem.

1667, 80. Sabilē pier. J. Jansons 1939.

SVĒTMEITU KAMBARIS JEB ALA

Pie Ante-Karl (Dižantu) mājas robežām atrodas tā sauktais Svētmeitu kambaris jeb ala. Šis kambaris jeb ala senāk sastāvējis no trim daļām: priekšējās lielākās, vidējās mazākās un pēdējās — vismazākās alas, kurā bijis iespējams iekļūt tikai līsus. No pēdējās alas iztecejīs avots, kurš piegādājis ūdeņus nelielam strautam. Tas vēl tagad tek stāp Ante-Karl un Jaunbūdenu mājas robežām.

Vecā paaudze zina stāstīt, ka agrākos laikos šinī strautā ūdens nekad netrūcis un viņā bijušas daudz zivis, sevišķi foreles. Tagad strautā ne foreles, ne citas zivis neesot, jo līdz ar alas aizbiršanu avots strautā vairs tieši neietek, bet izplūst, sūcoties caur zemi, pa apkārtņi. Vecāki ļaudis izskaidro tā, ka avots esot iztecejīs no kāda zīvīm bagāta